

KIS LAP

MOSÁSKOR. (Lásd a 91. lapon.)

UTAZÁS TÜNDÉRHONBAN.

— Regényes elbeszélés. —

(Folytatás.)

SAKUGYAN megint szilárd földön álltak, fent a szikla tetején. De itt a szikla nem volt többé kopár, hanem tágas síkság nyult el rajta, tele virágokkal, mosolygó ligetekkel s nem messzire, a lombok közt látszott a csillogó aranyos palota. Néhány perczig bámulva nézték a csodaszép tájat s aztán Piroska örömében tapsolva mondá:

— Most már egyenesen bemehetünk a tündérpalotába, ugy-e Dodó?

Dodo nem felelt s a mint körülnéztek, hát — nem látták, eltűnt.

— Itt hagyott! szólt Piroska kissé megijedve. Most mit tegyünk?

— Hát megyünk szépen előre, felelé Elemér. Bizonyosan azért ment el, mert nincs rá többé szükségünk.

— Hogy ne volna! Ha majd vissza akarunk térni . . .

— Oh, most már tudjuk a módját. Majd leröpülünk szépen.

— Igaz. Azaz . . . dehogyan röpülünk! Hiszen már nincs szárnyunk! Valóban, szárnyaink is eltűntek.

— Oh, az a gonosz Dodó, most már csakugyan bajba vezetett! Mit mond majd a nagymamácska, ha többé vissza nem kerülünk!

— Soh'se busuljunk! Előre! Eddig még nem csalódtunk Dodóban. Ha szükségünk lesz rá, bizonyosan előjön újra. Most hát menjünk előre.

— De hova?

— Azt hiszem, legjobb lesz, ha a palotába megyünk. Hiszen tulajdonkép mindig oda törekedtünk.

Kezet fogva megindultak s csakhamar ott álltak a nagy lépcsőnél, mely a főkapuhoz fölvezetett. Nagyon jól ismerték ezt a lépcsőt, ezt a kaput: ugyanaz volt, melyet a képen láttak.

— A lépcsőn könnyen feljutunk. De hogy nyitjuk ki ezt az óriási kaput? szólt Elemér kétkedve.

Alig mondta ki s alighogy ezalatt a lépcsőn feljutottak, a kapu magától megnyílt, mintha odabent valaki már várta volna őket. Gyorsan beléptek s a kapu azonnal bezáródott mögöttük.

Nagyszerű oszlopos csarnokban voltak, melyet rózsás fény világított meg s mely rózsá-illattal volt tele. De egészen üres volt.

— Most merre menjünk? szólt Piroska halkán. Én kissé félek.

— Ne félj, majd én megyek elől. Kár hogy Dodó meg nem mondta, hova jutunk ebből a nagy csarnokból.

Alig mondta ezt, a csarnak tulsó végéből olyanféle hang hallatszott, mintha Dodó szólalt volna meg. Oda néztek és egy nagy ajtó előtt megpillantottak valakit, akire ugyancsak bámultak, mert ismerősnek látszott és mégis idegennek, kit még soha sem láttak, legalább nem ilyen alakban. Igen, az Dodó volt, csak hogy többé nem a vén holló alakjában, hanem mint öreg ajtónálló. Drága fekete bársonyruha volt rajta, lábain arany csatos piros czipő, haja egészen ősz volt; és mégis meg lehetett ismerni, hogy ez nem más, mint Dodó.

— Ó az, ő az! kiáltá Elemér. Tudtam én, hogy nem igazi alakja a holló alak. Feléje szaladtak s kérdezősködni akartak, de az öreg Dodó komolyan mondá:

— Siessetek, a királykisasszony már vár reátok.

Ezzel fölnyitotta a nagy ajtót és bevezette Elemért és Piroskát. Eleinte a szemök is káprázott a roppant fénytől, melytől a terem ragyogott s csak mikor már hozzá szoktak kissé, akkor vették észre, hogy pompás trónuson ott ül a terem közepén az a csodaszép királykisasszony, kit az ablakból inteni láttak. Nyájasan mosolygott feléjük s amint közelébe értek, így szólt:

— Üdvözöllek országomban, kedves kis vendégeim. Hű öröm és ajtónállóm, az öreg Dodó, tudatta velem, hogy jó gyermekek vagytok és óhajtanátok velem és országommal megismerkedni. Megengedtem neki, hogy ide vezessen. Remélem szerencsésen utaztatok?

Elemér és Piroska kissé zavartan hajtották meg magukat, mire a királykisasszony ismét így szólt:

— Dodó vigyázott reátok, szeret titeket. Gondoskodom, hogy tovább is jól mulassatok nálam. Mondjátok tehát, mit kívántok?

Erre bajos volt rögtön felelni. Elemér gondolt ugyan valamit, csak hogy nem merte kimondani. De erre nem is volt szükség, mert alig gondolta, a királykisasszony mosolygva mondá:

— Azt szeretnéd tudni, ki vagyok én, történetemet szeretnétek hallani? Ám

legyen. Üljetek ide mellém, hajsátok fejeteiket az ölembe s Dodó majd elmeséli.

Elemér és Piroska a trónus zsámolyára ülve, lehajtották fejüket a királykisasszony ölébe, Dodó pedig mélyen meghajtván magát, egy karos székbe ült és eképen kezdé beszédét:

— Hol volt, hol nem volt, réges régen valahol és valamikor volt egy csodaszép kis királykisasszony. Egyetlen gyermeke volt az öreg királyi párnak, s nemcsak szép, hanem kedves és jószívű is, mert születésekor jó tündérek jöttek bölcsőjéhez és minden szép és jó tulajdonsággal megajándékozták. Az egyik tündérke három piczike arany almát tett a bölcsőbe és így szólt:

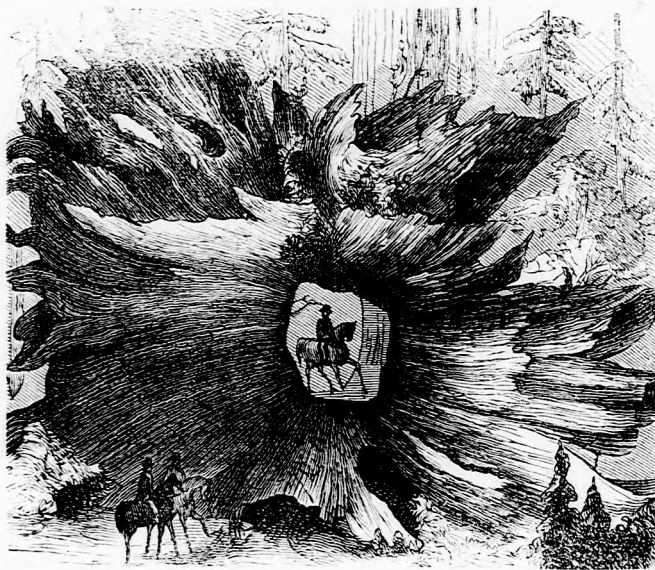
— E három almának jó hasznát veheti, ha jóra használja.

A piczike királykisasszony, mikor még bölcsőben feküdt és még beszélni nem tudott, gyönyörködve nézte az arany almákat s nyujtogatta utánuk apró kacsóit. Az almák oly kicsinyek voltak, hogy a kis baba is a kezébe foghatta; de a mint a királykisasszony évről évre szépen növekedett, lassacskán nőttek az almák is, mig végre, mire a királyleány felnőtt, akkorák voltak, mint egy igazi alma. Színök ragyogó aranyos volt, s oly könnyűek voltak, mint a pehely, e mellett pedig eltörhetetlenek, sőt még karczólást sem lehetett rajtuk okozni semmivel. És a királykisasszonynak e három arany alma volt legkedvesebb játékszere kicsi korától fogva és később is, mikor már csodaszép hajadonná serdült. Mindig magával hordta, mindig játszott velük s a hosszas gyakorlat által olyan ügyes volt a dobálásban

és felfogásban, mint valami bűvészmester. Gyorsan egymásután földobta mindhármát a levegőbe és aztán mind a hármát ügyesen elkapta, soha sem esett egyik sem a földre. Mikor a kertben vagy a kastély környékén talált, még menetközben is mindig arany almáival játszott és mindenki már messziről megismerhette erről.

Az öreg király és királyné nagyon

örültek, hogy leányok ennyire szereti azt a három arany almát. Nem felejtették el, mit mondott a tündérke s ezért természetesen kívánták, hogy a királykisasszony soha se váljék el a tündér ajándékától. És szigorúan meg volt tiltva, nehogy valaki nevetni merjen, ha látja, hogy a királykisasszony nagy leány létére is mindig arany almákkal játszik. Nem is merte

LOVAGLÁS EGY FATÖRZSBEN. (Lásd a 90. lapon.)

volna tehát senki azt mondani a királykisasszonynak, hogy neki már nem illik efféle gyerekes játékkal mulatni.

De különben eszébe sem jutott senkinek, hogy ilyesmit mondjon, mert a királykisasszony nagyon kedves, ügyes és szorgalmas volt, sok szépet és hasznosat tanult, tanítóit szerette és tisztelte s mindenki iránt nyájas és jószívű volt, úgy hogy soha senki sem gondolt arra, hogy

nevéssen ártatlan játékán. Mikor udvarhölgyeivel a mezőn sétált s a gyermekek messziről bámulták a fényes arany lapdákat, magához hívta őket s örömet szerzett nekik azzal, hogy az almákat mindig magasabbra dobálta s oly magasra, hogy már szinte látni sem lehetett; de aztán ügyesen elkapta mindig s vidáman nevetett, mikor a gyermekek bámulását látta.

(Folytatása következik.)

ESZKIMÓOK KÚNYHÓJA. (Lásd a 86. lapon.)

ESZKIMÓK KUNYHÓJA.

(Képpel a 85. lapon.)

RÉGEBBEN már beszéltem nektek egyet-mást az eszkimókról, e sajátos népfajról, mely tőlünk messzire, a föld legészakibb tájainak egyikén, Grönlandban él, az északi sarkvidéken. Európai ember, a ki megszokta a szép tavaszt, nyarat, a zöld növényzetet, a kert sokféle jó gyümölcsseit, nem tudna ott hosszabb ideig megélni, mert ott jóformán örökös tél uralkodik. A nyár alig tart néhány hétig, de akkor sincs ám olyan meleg, mint nálunk; csak épen hogy a hó elolvad és holmi kis füvecske, szerény törpe bokrocska kizöldül; de alig hogy kizöldült, már újra jön a fagy és mikor nálunk még javában tart a nyár, ott már kezdődik a tél és tart nyolcz-kilenc hónapon át.

És Grönland lakosai, az eszkimók, mégis annyira szeretik ezt a zord, szomorú országot, hogy föl nem cserélnék a leggyönyörűbb vidékkel sem s ha egy-kettő közülök néha Európába kerül, nincs maradása, vissza kívánkozik hideg hazájába. Pedig ha tudátok, milyen szűkölködve élnek. A földet természetesen nem mivelhetik, mert a pár heti nyár alatt a vetés nem érhetik meg; ezért tehát főképp vadászatból és halászatból élnek s ez okból leginkább a tengerpart közelében laknak. Fából és fókabőrből hosszú, keskeny csónakot készítenek s ezen bocsátkoznak tengerre, és nem ijednek meg a haragos hullámoktól sem; valóságos hősök a tengeren. Leginkább fókára vadásznak, mert a fóka látja el őket jóformán mindennel, amire szükségök van. A fóka húásával táplálkoznak, bőréből ruhát, sátrat, csónakot készítenek, zsíráját isszák és világító szernek használják, a hulladékkal pedig eltartják a kutyákat.

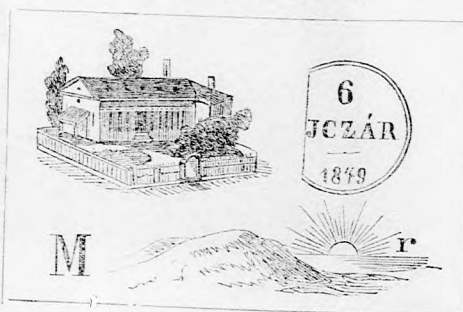
Nyáron át fókabőrből készült kicsi sátrakban laknak, de ez nem sokáig tart, gondoskodniok kell téli lakásról. De ne-

hogy azt higyétek, hogy e téli lakás valami jól épült ház, olyan szobával, melyben kályha van. Efféléről az eszkimónak fogalma sincs. Az ő téli lakása egészen másforma, még pedig ilyen: a földbe körülbelöl fél öl mély, nagy gödröt váj és e gödör fölébe nagy kövekből, mohából boltozatot emel, úgy hogy az egész inkább valami bubos kemenczéhez hasonlít. Az egyik oldalon fődött folyosó vezet le a gödörbe s e folyosó nemcsak ajtó, hanem ablak és kémény is. Bent a veremben csak épen annyi hely van, hogy egymáshoz szorulva elférnek éjszakára. Nappal ugy sincsenek a kunyhóban, hanem szánkázanak, vadásznak s ez az ő legkedvesebb idejük. Tíz-tizenöt kutyát befognak a számba s aztán szélgyorsasággal siklanak tova a havon.

A kutyán kívül más házi állatot nem ismernek; ló, tehén, juh s a többi hasznos állat ott meg nem él; csak a kutya marad hű kísérője az embernek ott is.

Az eszkimók alig négy-öt lábnyi emberek s így jóformán törpék, de e mellett izmosak és igen erősek. Igen nagy területen laknak, de mindössze sincsenek többen harminczezernél, tehát egy kisebb városban nálunk több ember van, mint az eszkimók egész országában. És számuk évről évre fogy, úgy hogy nem igen hosszú idő multával alkalmasint az egész népfaj ki fog halni.

KÉPREJTVÉNY.

TOLLFOSZTÁS.

(Képpel a 88-89. lapokon.)

A VALAKI nagyon unalmas munkát kénytelen végezni, türelmetlenségében akárhányszor fölkiált: »Inkább tollat fosztanék!« Amivel természetesen azt akarja mondani, hogy munkája unalmasabb a tollfosztásnál is, pedig az már ugyancsak unalmas.

De meglehet, hogy ezt csak a városi meg holmi elkényeztetett emberek gondolják, mert sokan vannak, a kiknek meg kedves foglalkozás a tollfosztás. Csakhogy ez persze falun van; ott nem unatkoznak, hanem mulatnak a tollfosztással.

Nyáron meg őszkor, mikor a hizott libákat leölik jó sültnek, a gondos gazdasszony a lekoppasztott tollat összegyűjti és félre rakja. Mire a hosszú téli esték beköszönnek, jókora zsák van tele tollal s pompás párnákat lehet majd megtölteni vele; igen, de előbb a finom, puha pihét le kell fosztani az éles, szűrös tollszárról, mert különben a hegyes szár ugyancsak szurkálná fülnket, mikor a párnára hajtjuk fejünket. Minden egyes tollszárat külön-külön kell lefosztani s ez persze lassu s egyhangu munka. Nyáron meg őszkor, mikor sok más dolog is van, nem is fognak hozzá; de beköszönnek a hosszú téli esték, mikor kint fagy és havaz, korán besötétedik s lefeküdni még nem lehet. Egy napon az öreg nagyanya előhossa a kamarából a tollas zsákot és így szól:

— Erzsi, Juczi, Peti! Ma este megkezdjük a tollfosztást!

És a gyerekek megörülnek neki s Peti vigan kiált:

— Megyek mindjárt Miska bácsihoz, valahogy el ne maradjon!

Mert Miska bácsi nélkül a tollfosztás nem eshetik meg. Körül ülnek a nagy asztal, a nagyanyóka mindegyik elé tesz egy nagy csomó tollat s megkezdik a fosztást. Miska bácsi elé is tesznek egy csomót, de

tőle nem igen kívánják, hogy olyan szaporán elkészüljön, mint a többiek, neki fontosabb feladata van: ő mesél. Ugy ám, és ezért szeretik Erzsi, Juczi, Peti, de még az édes anyjok és az öreg anyjok is a tollfosztást; bele nem unnának akár éjfélig sem, mert Miska bácsi olyan szép meséket tud, hogy messze földön nincsen párja.

Alig fogtak hozzá a munkához, meg is kéri mindjárt Juczika, hogy meséljen valamit.

— Jaj kedves leányom, nem tudok én már semmi mesét, feleli Miska bácsi.

Juczika megijed, mert így nagyon unalmas lesz a tollfosztás; de Peti szemfüles fickó s látta, hogy Miska bácsi csak tréfál. Majd kicsalja ő a mesét. Azért így szól:

— Oh, Miska bácsi, dehogyan nem tud! Minap is akart valamit mesélni, mikor vasárnap este nálunk volt, de akkor már kifogytunk az időből. Most hát mesélje el.

— Azt meséljem el? No jól van, hát elmondom. A mesé címe:

Az aranyos kígyó.

Hát az úgy volt, hogy hol volt, hol nem volt, de valahol és valamikor volt egyszer egy igen szegény legény, a kinek Bandi volt a neve. Nagyon becsületes, jóra való fiú volt, de azért mégis nagyon szomorúan multak a napjai. Öreg anyja volt, meg egy kis hugocskája s mindketten betegen feküdtek. Nagyon, de nagyon szegények voltak, úgy hogy alig volt betevő falatjok, sokkal szűkebb sorsban éltek, semhogy orvosnak meggyógyszerekért fizethettek volna.

Szegény Bandi szívesen dolgozott volna, de nem igen kapott munkát, meg aztán el sem mehetett hosszú időre a háztól, mert különben a betegek magukra maradtak volna; nem volt se rokonuk,

se jó ismerősük, a ki ápolja őket. Bandi pedig igazán szerette anyját is, hugoskáját is, így hát nem csoda, hogy nagyon szomorodott.

Sokszor törte a fejét, miképen segíthetne szerencsétlen állapotukon, de bizony nem tudott semmit kitalálni s csak annál inkább elbusulta magát. Egyszer este felé, mikor betegek kissé elszenderedtek, elővette furulyáját s kiment a közel erdő szélére, hogy itt egy pár szomorú nótát elfújjon; ez volt egyetlen vigasztalása.

A mint éppen legszebben furulyázott, közel egy nagy kő alól egyszerre óriási kigyó ütötte fel zöld lapos fejét; Bandi majd kövé vált ijedtében. Nem is csoda, Feje

nyaka tele volt csillogó arany pikkelyekkel, de Bandi ezt nem látta, hanem a mint első ijedtsége elmúlt, fölugrott és

futni akart. Ekkor azonban a kigyó így szólt:

— Ne fuss el, ne félj semmitől! Nem

bántalak, sőt ha tovább furulyázol, meg is jutalmazlak. Nagyon szeretem hallgatni.

Bandi kissé csodálkozott ugyan, de aztán csak leült ismét a pázsitra s tovább furulyázott, a kigyó pedig gyönyörködve hintázta fejét. Végre Bandi meglegelte és így szólt:

— Kedves kigyó barátom, de most már haza kell mennem, mert betegek vannak otthon.

A kigyó beleegyezőleg intett s meghajtá fejét. És ekkor a fejről egy arany pikely hullott le s az a Bandi lába elé esett.

— Vedd föl, a tied, szólt a kigyó. És holnap jöjj el ismét.

A kigyó eltűnt s Bandi lehajolván, látta, hogy a mi

TOLLFOSZTÁS. (Lásd a 87. lapon.)

lábai elé gördült az egy szép fényes arany. Persze nagyon megörült s mindjárt sietett vásárolni egyetmást, amire betegeinek szüksége volt.

És ezentul mindennap kiment furulyázni s a kigyó mindennap egy-egy arannyal jutalmazta, úgy hogy Bandi orvost is hivathatott, orvosságot is vehetett s anyja és testvére nemsokára meggyógyultak, azonfelül pedig volt bőven pénzük, úgy hogy többé nem szenvedtek szükségét.

Az emberek örültek ennek, mert Bandit mindenki szerette. De volt egy irigy legény, Gyurka, a ki addig leskelődött, míg végre fölfedezte, honnan kapja Bandi a kincset. Mikor meglátta, hogy a kigyó arannyal fizet a furulyázásért, ilyen formát gondolt:

— Megállj csak, majd elkaparintom én előled a kincsed s nem leszek ostoba mint te. Levágom a kigyó fejét s egyszerre enyém lesz mind a sok arany, ami rajta van, aztán kiásom a buvóhelyét is, mert bizonyosan ott is van kincse elrejtve.

Másnap tehát jóval előbb, mint Bandi szokott, kiment Gyurka az erdő szélére és furulyázni kezdett. A kigyó előjött, de amint kibujt, Gyurka fölkapta a magával hozott fejszét és a kigyó feje felé vágott. Csakhogy a kigyó idején észrevette ám, félresiklott, aztán gyorsan föltekergőzött a Gyurka lábain és megmarta karját, melyben a fejszét tartotta. Azután visszabujt a kő alá és eltűnt.

A kincs-szomjas gonosz Gyurka a marástól elájult s mikor eszméltre tért, karja egészen föl volt dagadva. Alig birt haza vándorogni és sokáig feküdt betegen; végre meggyógyult ugyan, de karja

béna maradt, soha sem bírta többé mozditani s egész életén át megemlegette a gonoszságot, melyet el akart követni.

Az aranyos kigyót pedig azóta nem látta senki, soha sem bujt elő többé.

Igy mesélt Miska bácsi. Mire elkészült a mesével, Erzsi, Juczi, Peti is megfosztották az előttük volt rakás tollat, sőt még a Miska bácsiét is. Mielőtt lefeküdtek, megígértették Miska bácsival, hogy majd eljön máskor is. Akkorra bizonyosan tudni fog megint valami új mesét

LOVAGLÁS EGY FA TÖRZSÉBEN.

(Képpel a St. Iapon.)

HA ezt a képet megnézik, hamarjában azt is hihetnétek, hogy kapun át valami hosszú tornácot mutat, melyben valaki lovagol. Pedig az a lovas ember nem tornácban, hanem egy óriás fának a törzsében lovagol s ez nem is valami mese-országból való kép, hanem valóság.

A mi erdeinkben is vannak igen nagy fák, de a mi legmagasabb fáink is csak holmi kis bokrok azokhoz az óriás fákhöz képest, melyek Amerikában, de különösen Ausztráliában láthatók. Ha voltatok már nagyobb városban és láttatok igen magas templomtornyot s ha azt mondom, hogy azok a fák magasabbak a legmagasabb toronynál is, akkor képzelhetitek körülbelől, mekkora óriások.

Egy ideig azt hitték, hogy az amerikai Sesquoia nevű fa nő legmagasabbra; találtak olyat, mely háromszáz lábnál magasabbra nőtt. De később Ausztrália őserdeiben rátaláltak egy más fajta fára, az Eucalyptusra, mely még sokkal hatalmasabb. Van köztük olyan, mely ötszáz láb magasra nő, tehát magasabbra, mint a földön létező legmagasabb tornyok és más óriási épületek. (Mikor jelent meg ilyen rajz a »Kis Lap«-ban?)

Nem igen régen egy ilyen fát kidőlve találtak. A vénségtől belseje egészen elkorhadt s közepén üres volt; az üreg pedig akkora volt, hogy nemcsak ember járhatott benne, hanem lóhaton is kényelmesen végig lehetett menni rajta. Az óriási fa törzsének körülete nyolczvan láb volt, tehát akkora, mint egy jó nagy szobáé. Az Eucalyptus tehát a legnagyobb fa a világon.

Mennyi ideig tart, míg e fa ily óriási nagyságúvá nő és hány esztendeig él, az még nincs pontosan kiszámítva; de annyi bizonyos, hogy nemcsak több száz, hanem ezernél is több esztendeig tart növése s az a fa-óriás, melyet nemrég kidőlve találtak, talán Krisztus születése idejében volt fiatal kis csemete!

Mosúskor.

(Képpel a czímlapon.)

KOCZKÁKRA földarabolva
A szappany a polczon áll.
Korán virradó hajnalba
Katicza már talpon áll.
Rendezi a fehér ruhát,
A mosáshoz idején lát.

A sok ruha a kuczkóban,
Pattog a tűz, háborog.
Forr már a víz a lugzóban,
A nagy teknő párolog;
Habzik, hólyagzik a szappan,
Amint Kati evez abban.

Serény kezein a munka
Gyorsan foly, csak úgy pereg;
Kedvvel nézi ezt Ilonka
Ki közben fölébredett.
»Bár csak én is nagy lány volnék,
Veled én versenyt dolgoznék!«

És utána nem sokára

Andor szintén ott terem.

»A morzsa se menjen kárba —

Ilonka, játszd velem!

Hamar azt a rossz csészét ott,

Eresszünk szép buborékot!«

S mint tekévé vált szívárvány

A buborék tova leng.

Tapsikol, kiált a kis lány

A mint messze elkereng;

Hosszan-hosszan néz utána,

Tarka színét megcsodálja.

Egyszerre csak szíjjel pattan,

S örömet követi bú —

Ám Andor nem hagyja abban,

Még szebb buborékot fú.

S komoly munkát, játszai kedvet

Igy látsz folyni egymás mellett.

A KIS BERCZI VEREBE.

— Beszélyke. —

Három kis fiu ment hazafelé az iskolából. Hideg téli idő volt, a fagyos hó ropogott lábaik alatt s ugyancsak gyorsan lépegettek, hogy mentül előbb a meleg szobába érjenek. Kivált Károly nagyon sietett, csakhogy nem épen a hideg miatt.

— Holnap lesz a születésem napja, mondá kissé dicsekvőleg, s tudom, kapok sok szép ajándékot. Látogassatok meg, majd megmutatom.

— Oh, én is kaptam minap szép ajándékokat Karácsonyra, szolt Józsi. Még most is megvaunak kis katonáim. Hát te, Berczi, szoktál néha effélet kapni?

A harmadik fiu, kihez e kérdés intézve volt, szegényesen, de tisztán volt

öltözve. Egészen nyugodtan felelt e kérdésre.

— Én nem kívánok ajándékokat, tudom, hogy kedves anyám nagyon szegény, nincs efféle pénze.

Károly és Józsi nagyon csodálkoztak, hogy Berczi nem szomorkodik a miatt, hogy soha sem kap ajándékot. Nem is hitték, hogy őszintén beszél s Károly nevetve mondá:

— No de valld meg, nem bánád, ha most itt az uton egy csomó pénzt találnál és aztán vásárolhatnál, a mire kedved volna?

— Persze, nagyon szeretném, de csak ha olyan pénz volna, hogy meg is tartathatnám; mert ha valaki elvesztette, akkor vissza kellene neki adni.

— Természetes! De hát ha megtartathád, mit vásárolnál?

— Hát . . . hát először is egy jó meleg téli kendőt anyámnak, aztán magának egy pár cipőt és ha még maradna pénzem, hát . . . a többit anyácskámnak adnám, hogy ne kelljen egész nap annyit dolgoznia.

— Oh . . . ez nagyon szép, szólt Károly, de már én mégis csak vennék magának egy kis mézes kalácsot is.

E pillanatban Berczi hirtelen előre iramodott s örömmel kiáltá:

— Nini . . . mi fekszik ott . . . ! Jaj, csak megkaphatnám!

— Mi az? Csakugyan pénzt találtál? kiálták Károly és Józsi s gyorsan utána eredtek.

Nem bizony, nem pénzes erszény volt, a mit Berczi látott, hanem csak egy szegény kis veréb, mely az éhségtől és

hidegtől megmerevedve, kinosan vergődött a havon s szeretett volna elröpülni, de nem tudott. Fájdalmasan sipogott, mintha segítségért kiáltozott volna; de midőn a fiuk közeledtek, ijedtében még inkább erőlködött, hogy elmenekülhessen.

— Oh, mindössze is egy csuf veréb! kiáltá Károly megvetőleg.

— Csakugyan, szólt Józsi. No, én ugyan föl nem venném. Tavaly télen egyszer megmentettem egy ilyen fagyott verebet, de képzeld, milyen háládatlan volt! Alig hogy kissé magához tért, elröpült.

Berczi ezalatt a veréb után szaladt, mely röpülni nem bírván, lehetőleg gyorsan vergődött tova a havon.

— Ne szaladj, szegény kis madárka, szólt Berczi. Ne félj, nem bántalak, sőt megmentelek. Hazaviszlek, a szobában fölmelegszel, megerősödöl, aztán majd szabadon bocsátlak.

Károly és Józsi most már nem mentek utána, hanem megállván, messziről kiáltozták:

— Ugyan hagyd már azt a haszontalan verebet! Jőjj vissza, menjünk haza, már esteledik!

— Mindjárt . . . csak egy keveset várjatok még. Ez a szegény kis madár okvetlenül elvesz, ha itt hagyjuk; nem bír röpülni, megfagy az éjjel. Csak nem hagyhatjuk elveszni, mikor megmenthetjük?

A kis madár csakugyan nem birt tovább mozogni s majdnem élettelenül terült el a havon. Berczi megfogta, gyöngéden fölemelte és kezei közt melengette. A madárka eleinte nem mozdult, de aztán fölnyitotta szemecskéit s tekintete mintha köszönetet akart volna kifejezni; halkan

csicsen
annyi
a szök
fiu ter
simoga

nem f
Mindj
ban s
modra

Károly
gazdag
jól tu
gény é

felelt
nyit tu
halál

csicsergett is, talán háláját fejezte ki; annyi bizonyos, hogy nem kísérlette meg a szökést, nagyon jól érezte magát a kis fiu tenyerében. Berczi pedig gyöngéden simogatta.

— Szegény kis madárka! Ne félj, nem fogsz megfagyni, sem éhen veszni. Mindjárt otthon leszünk a meleg szobában s ha szegények vagyunk is, de számodra jut kenyérmorzsa.

— Bizony kár ezzel a hitvány veréb-
bel bajlódnod, szólt Károly. Ugyan mi örököd lesz benne? Vagy meghal egy-két óra mulva, vagy pedig, ha életben marad, elröppen és soha sem látod többé.

— Mindegy, de most segíthetek rajta. Jó anyácskám mindig azt mondja, hogy akármilyen csekély dologgal lehetünk segítségére másnak, tegyük meg és ne kicsinyeljük.

BÉKE! (Lásd a 95. lapon.)

— Oh, az csak afféle beszéd, szólt Károly gunyosan. Itt van például a ti gazdag szomszédotok, az öreg Buzás ur; ő jól tudja, hogy a te mamád nagyon szegény és még sem segíti soha semmivel.

— Ő tudja, mit tesz, mit nem tesz, felelt Berczi nyugodtan. De én meg annyit tudok, hogy ha éhség és hideg miatt halál fenyegetne engemet, mint most e

szegény madárkát, ugyancsak hálás volnék az iránt, a ki megmentene. Én tehát megmentem ezt a szegény kis verebet s ezzel csak kötelességemet teljesítem; kiki annyit tesz, amennyit tehet. Isten veled, Józsi! Jó éjszakát, Károly! Kivánom, hogy holnapra teljesüljenek reményeid s megkapjad a sok szép ajándékokat! Lásd, nekem már van!

A fiuk ezzel elváltak s mindegyik vidáman sietett haza. Berczi eldugta kabátja alá a beteg madarkát, hogy jó melege legyen s a mint a szobába ért, örömmel mutatta anyjának.

— Nézd, anyácskám, ezt a szegény madarkát az uton találtam, félig megfagyva. Haza hoztam, talán még megélhet.

— Jól tetted, kis fiam. Várj, mindjárt hozok egy kis kenyeret, aztán vizet is adunk neki.

Berczi letette a madarkát az asztalra s morzsát szórt eléje. A kis veréb lassan-lassan neki bátorodott és halkan csicseregve szedegetni kezdte a kenyérmorzsát. Ugyancsak éhes volt szegényke! Alkalmasint inkább az éhségtől veszette el annyira erejét, mert most gyorsan magához tért s miután még a vízből is ivott, vigan röpkedett ide-oda a szobában, Berczinek nagy gyönyörűségére. Végre aztán a szekrény tetejére szállt s ott elaludt.

Ezalatt a mama megfőzte a szegényes vacsorát, s miután megették, így szólt:

— Most feküdjünk le, fiaeskám. Nincs gyertya a háznál, munkámért csak holnap kapok pénzt. Leczkédet majd reggel tanuld meg.

Lefeküdtek, de Berczi jó ideig nem tudott elaludni. Olyan rosszul esett látnia, hogy szegény özvegy anyja naphosszat annyit dolgozik s mégis alig-alig tudnak megélni s ő nem segítheti semmiben; ő még oly kicsiny, hogy csak szaporítja szegény anyja gondját. Néha-néha a kis veréb fönt a szekrény tetején halkán csi-

csergett s ilyenkor furcsa gondolatok fordultak meg Berczi fejében:

— Ha az a kis madár valami tündér volna, mint a mesékben sokszor olvastam... ha most hirtelen ide röppenne hozzám és azt mondaná, hogy teljesíti kívánságomat... milyen jó volna! Szegény anyácskámnak nem kellene többé annyit fáradnia!

De hát a kis veréb bizony nem volt tündér, hanem csak egyszerű veréb s így Berczi utoljára is elaludt, a nélkül, hogy titkos vágyait valakinek elmondhatta volna.

És mégis, mégis... az a madárka talán csakugyan valami jó tündér volt. Berczi legalább másnap reggel meg volt róla győződve. Mert a mint fölkel és kinyitotta az ajtót, a veréb gyorsan ki-osont s midőn Berczi, sajnálkozva a gyors elváláson, utána szaladt, többé meg nem foghatta, sőt nem is látta ugyan, de amint az udvarra kilépett, majd elbukott egy csomagban, mely éppen az ajtó elé volt helyezve.

— Mi ez? Anyácskám, nézd csak, miféle csomag ez?

Anyja kijött s szintén csodálkozott. Közelebről megnézték a csomagot s egy papirost találtak rá ragasztva, a papiroson pedig e szavakat írva: »Kiki annyit tesz, a mennyit tehet.«

Berczinek eszébe jutott, hogy e szavakat ő mondta tegnap pajtásainak, mikor a kis verebet megmentette. És a mint a csomagot felbontották, mit találtak benne? Éppen azt, amit Berczi emlegetett, mikor pajtásaival tegnap arról beszélt, mit vásárolna, ha egyszerre sok pénzt találna.

Volt ot
jának,
cipő, a
eleség é
őszeg p

Cs
mikor a
kis ver
ismeret
sem gy
a gazd
kerítés

Ig
széd vo
hallotta
mondot
eddig f
fogva m
czinek j
szereser

R
L
M
I
A
T
M
T
V
E
E
E
L
V
L
L

Volt ott egy szép meleg téli kendő anyjának, neki magának pedig egy pár új czipő, aztán egy kosárban mindenféle jó eleség és végre egy erszény, benne jókora összeg pénz.

Csak nagy nehezen hitte el Berczi, mikor anyja mondta, hogy mindezt nem a kis veréb varázsolta ide, hanem valami ismeretlen nemes jótevő. Hogy kicsoda, ő sem gyaníthatá. Nem vették észre, hogy a gazdag szomszéd örömmel nézi őket a kerítés mögül.

Igen, mert a jótevő a gazdag szomszéd volt, ki tegnap a kerítésen át meghallotta a fiuk beszélgetését s amit Berczi mondott és tett, az nagyon meghatotta az eddig fősvény gazdag embert. És e naptól fogva mindig gondoskodott róluk s Berczinek jó szívből eredt kicsi jótette ezerszeresen gyümölcsözőtt.

Béke!

(Képpel a 93. lapon.)

RETTENETES ostromlásnak
 Legyen vége,
 Ne folyjon már annyi vitéz
 Piros vére;
 Az üldöklő bodza puskát
 Tegye fére!
 Minden legény, ha leány is,
 Térjen észre;
 Vessünk fátyolt a haragra,
 Bajra, részre,
 Fehér zászlót kapjon minden
 Hős kezébe,
 Legyen a szörnyű vívásnak
 Vége, vége —
 Bástyán innen, bástyán tul is
 Legyen béke!

G Y Á S Z.

Az újévnek még alig pergett le második hete, már is kiszedte áldozatát a »Kis Lap« olvasó köréből is. Ez

LAZARSFELD ÁGOSTA

ki 1881. január 12., fiatal életének 11 évében, rövid szenvedés után halt meg Budapesten, szülei és testvérei nehéz bánatára.

Nyugodjék békén a kedves gyermek!

F. b.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kelemen diák. Legyen úgy mint régen volt. — „A titokzatos ház“ stb. Az egyikben egyik testvér a másik ellen gyilkosságot forral, a mért ez a másik jutalmat nyert az iskolában. A második elbeszélésben meg belopódzik éjszaka az apa- a fia király szobájába, és megöli. S mindez szárazan, unalmasan elmondva. Mire néz ön a gyermek-lapot? A harmadik valami rozsz fordításnak látszik. A kéziratokat egy hétfő rendelkezésére tartjuk. Azon túl megsemmisítjük. — **K. E.** (Sz. Fhrr.) Köszönettel fogadjuk a szakácsi helyreigazítást. A megfejtés alól kimaradt a név. Kit ígassunk be a sorozatba? — **Leszli Margit.** A »Kis Lap«-ból vet: »Lecél« cz. vigjáték sikerült előadásának hírével nagy örömet szerezte nekem, főleg pedig azért, hogy egy nemes czél előmozdítására játsztatok el. A »Borsod« illető számát olvastam, de biz az nem igen emlékszik meg rólatok, pedig meg nem ártott volna, ha bővebben írja le a szép estének művészi részletét. Üdvözöllek mindnyájaitokat! — **Kirz Oszkár.** Ha a fővárosba jöttök, csak bátran szóljatok be hozzám. Forgó bácsi szívesen látja az ő kis olvasóit. S ha a hét elején jössz, megmutatom neked az Athenaeum nagy nyomdájában hogy terem a »Kis Lap«. Rontó Pál, Vad Laci két vásott fiu. Utóbbinak az a rozsz szokása is van, hogyan hirtelenében letépett rongyos szélű papírosra írja leveleit Forgó bácsinak; pedig már sokszor intettem, ne tegye. Neked, ugyé bár, elég az egyszeri intés; hiszen magad is mondd, nem szeretnél hozzá hasonlítani. Ikát szívesen üdvözölöm. — **Szalmay Mariska.** Valjon ki volt az, aki azt a hírt terjesztette nálatok, hogy Forgó bácsi lemondott a »Kis Lap« szerkesztéséről? Eszem ágában sem járt; sőt soha nagyobb kedvvel

nem foglalkoztam vele mint most, látván, hogy évről évre mind számosabban seregelték körém. Hogy is tudnék megválni tőletek, akiket úgy tekintelek, mintha mindnyájan gyermekeim volnátok! — **Cenner Kálmán.** A rejtvény ügyesen van szerkesztve s ki is adom. — **Capelle Vilma.** Írásod, ha nem is valami szép, de tisztán olvasható, előadásod pedig sima és világos, ami levélírásban a legfontosabb. Szívesen veszem, bármikor keresel is föl soraiddal. — **Tarafás Ilona.** Örömmel fogadlak az alá a lobogó alá téged is, mely alatt már annyi ezren sorakoztak mellém. Leveled minden betűje akkora mint egy szilvaszem. De szép betűket vész s bizton hiszem, egy kis kalligrafus válik belőled. — **Adler Oszkár.** Az aztán a kedves ajándék, mely minden héten megújul, ugy-e bár? Csak vedd is jó hasznát. — **Szabó Miklós.** Kérésedet közöltük a kiadó hivattal (mely a »Kis Lap« a n y a g i dolgaival foglalkodik) s az segíteni is fog a bajon. — **Pick Emil.** A rajzod elég ügyes; de közlését, mint már annyiszor említém, tiltja a szerénység. Köszönöm a jó kívánságot. — **Kajári Barnabás.** Liszt Ferencz, világhírű hazánkna most a Sugáruton lakik, az országos zenede palotájában, melyet tisztelbi díszesen rendeztek be számára. Hogy játékokat bemutathatod-e neki? A nagy művész nyájasan fog fogadni, de biztatni e lépésre még sem igen merlek. Azt a szép költeményt, melyet említesz, Vörösmarty Mihály írta Liszt-hez. — **Guttman Klementina.** Nem hiszem, hogy megbirkózzanak vele kis olvasótársaid. — **Marczali** (s nem Marczaly; különben ugy is olvasható, hogy: Karczag.) Az írás kusza, bár nem gyermekírás. Kérjük a gyermek saját írását. A nevének csak felét birtuk kibetűzni; s ez »Tinka«. — **Fligl József.** Már hogy volna az szégyen, ha valami rejtvényt meg nem fejtesz? Csak a kö t e l e s s é g-mulasztás szégyen. Rejtvény-fejtegetés pedig nem kötelesség, csak mulatság. Van sok jeles tehetségű kis olvasóm, akinek kevés tehetsége van az efféléhez, holott igen szép levelet tud írni. Egyik egyben, másik másban ügyes. De azt, hogy a m a g a d á l t a l küldött rejtvények megoldóinak sorában téged a szerzőt is fölemlítsünk, azt csak belátod, hogy kissé nagyon furcsa. A mostaniakat is közlöm. Mért használz olyan haragos vörös tentát? Az ember szeme szinte szikrát hány tőle. — **Csu-kássy Jenő.** A jó kívánság mindig kapóra érkezik s így igen jól esett gondosan írt leveledből megértenem, hogy rám is gondoltál, aki szívből viszonzom meleg üdvözlötedet. Uj év körül kifejtett munkásságod valóban egy meglett férfinak is becsületére válnék. Abból, hogy négy osztálynak te voltál a szószólója, azt következtetem, hogy tekintélyben állsz tanuló társaid előtt, ami mindig fokmérője a tehetségnek s magaviseletnek.

Gazdagon megrakott karácsonyfád is azt sugja, hogy nem csalatkozom föltevésemben: teljesen érdemes vagy szüleid, rokonid, tanítóid s barátid szeretetére. Örömmel csatlakozom hozzájok én is. — **Lessediczky Mariska.** Ha még máshol meg nem jelent, szívesen közlöm, mert érdekes. — **Harkai Aranka.** Közlésre még nem való ugyan a te kis elbeszéléseid, de örömmel látom benne a tehetség nyomait. Most egy-két évi szünetet tart: aztán keress föl ismét egy dolgozattal. Azon legjobban fogom megmérhetni, azóta mekkorát haladtál. — **„Életkép.“** Van a sok közül egy-egy sikerült strófája, de még több pongyola. Az egész pedig nem talál lapunk hangjához. — **Cenner Jenő.** Gyakorlatnak nagyon jó a te kis leírásod. De nem azért vagytok, hogy Forgó bácsinak ti irjatok, hanem azért, hogy Forgó bácsi nektek írjon. Csak olvass, kis fiam; nagy sokára aztán megint bekopogtathatsz valami leírással. Akkor tán különb is lesz, mint a mostani s azt se mondom, hogy nem közlöm, ha teljesen bevállik. — **Zellerin Gyula.** Ha a kézirat egy ivnél nagyobb terjedelmű, egy hétig a »K. L.« szerkesztőségében átvehető. A rejtvény közlését tiltja ugyanaz az ok, melyet a Pick Emilnek szóló üzenetben olvashatsz. — **Pilhoffer Nándor.** Te meg azt olvasd, amit Cenner Jenőnek üzenek. — **Adler Elek.** Szívesen látlak, ha az Isten addig éltet; mert öt év nagy idő. — **Boros Pista.** Az aszfaltburkolat nem kőburkolat; hanem szuroknemű, mely ha meghül, kő keményé válik; a nagy melegben nyáron kissé enged ugyan, de nem nagyon. — **Reismann Nellike.** Aki beküldi a helyes megfejtést, annak neve ott van a többi sorában. Mi okom volna rád nehezíteni? S ha volna is, ezzel a te megjelenési jogod meg nem csorbult. Tehát te is jól fejtetted meg, hogy »aszfált.« Hogy a kisasszonyoddal ezután ne legyen annyi bajod, ird meg, hol laktok s én szívesen megküldöm azt, amit oly kedvesen kérsz tőlem. — **P. S.** Alkalom adtával az egyiknek sorát kerítjük. — **Gasparik Géza.** Épen a közel mult számok egyikében közöltem a tiedhez hasonló, csak hogy bővebb rajzot a sünről. Ha korábban kapom, egy-egy általad megfigyelt vonást fölhasználtam volna; de félre teszem ügyes kis leírásodat, ugy kerülhet még sora, hogy szükségem lesz rá. — **Király Kálmán.** Mindjárt gondoltam, hogy visszaélnék neveddel. Kérem látogatásodat vasárnap reggeli 9-kor lakásomon (nádor-utca 3.) — **Schranz Andor.** Meg van rajzolva, ki is van metszve; csak sorát várja. — **Kesselyő Béla.** A budapesti keresk. akadémián az angol és francia nyelv köteles tantárgyak. — **Schwarz Izidor.** Köszönöm szíves megemlékezésedet.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Budapest, 1881. Nyomtatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat. Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.